

L Ö G

um

24

14. júní

sérstakar dómþinghár í Óspakseyrar- og Fellshreppum í Strandasýslu.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

Óspakseyrarhreppur og Fellshreppur í Strandasýslu skulu vera sérstakar dómþinghár og þingstaðirnir vera að Óspakseyri og Stóra-Fjarðarhorni.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 14. júní 1929.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jónas Jónsson.

L Ö G

um

25

14. júní

gjaldþrotaskifti.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Bú einstaklings, firma eða félags er skylt að taka til gjaldþrotaskifta:

1. Ef þess er krafizt af þeim, er telur sig ekki geta að fullu staðið í skilum við lánardrottna sína og á ekki nægilegt fé til greiðslu skulda sinna.

- 25 2. Eftir kröfu lánardrottins um bú manns, er strokið hefir af landi
14. júní brott eða felur sig, að því er ætla má sökum skulda, enda sé hætta á því, að dráttur á gjaldþrotaskiftum baki lánardrottinum tjón.
3. Eftir kröfu lánardrottins, ef hann sannar með árangurslausri aðför eða löghaldsgerð, eða með játningu skuldunauts, að bú hans hrökkvi eigi fyrir skuldum.

Hver sá atvinnurekandi eða kaupmaður — þar með talin félög, firmu eða einstakir menn, er reka verzlun, útgerð, siglingar, verksmiðju- iðnað eða einhvern slíkan atvinnurekstur —, sem stöðvað hefir greiðslu á skuldum sínum, enda sjái hann fram á það, að hann geti ekki greitt þær að fullu, og fjárhagur hans versnað síðasta reikningsár, er skyldur til þess að gefa bú sitt upp til gjaldþrotaskifta.

2. gr.

Sá, er krefst þess, að bú sitt verði tekið til gjaldþrotaskifta, skal senda skiftaráðanda um það skriflega beiðni og telja þar fram ástæður sínar fyrir beiðninni, láta fylgja lista yfir eignir og skuldir og skrá yfir verzlunarbækur þær, er hann hefir haldið.

Komi krafan um gjaldþrotaskiftin frá lánardrotni, skal henni fylgja rökstuðningur og skilríki, svo sem útskrift af árangurslausri aðför eða löghaldsgerð.

3. gr.

Þegar skiftaráðandi hefir tekið við kröfu um gjaldþrotaskifti, hvort heldur er frá skuldunaut eða lánardrotni, skal hann tafarlaust rannsaka, hvort krafan sé á rökum reist, og getur hann í því skyni kallað á fund sinn lánardrottna eða skuldunaut eða hvoratveggju, og krafizt skilríkja og ástæðna af þeim. Neiti skuldunautur að svara spurningum skiftaráðanda og gefa upplýsingar, eða ef hann sækir ekki boðaðan skiftafund án þess að lögleg forföll hamli, er rétt að líta svo á, að skuldunautur samþykki skýrslur lánardrottna. Þegar skiftaráðandi hefir fengið þær skýrslur og upplýsingar, er hann telur þörf á, skal hann kveða upp rökstuddan úrskurð um það, hvort krafan um gjaldþrotaskifti skuli tekin til greina eða eigi.

4. gr.

Áfrýjun úrskurðar um það, að bú skuli tekið til gjaldþrotaskifta, frestar ekki skiftum. Þó skal, er svo stendur á, eigi ráðstafa eða selja muni búans, nema með samþykki þrotamanns, fyr en fullnaðardómur er genginn, nema því aðeins, að eignir liggi undir skemdum.

5. gr.

Gjaldþrotaskifti teljast byrjuð, þegar skiftaráðandi hefir fengið í sínar hendur beiðni skuldunauts, eða kveðið upp úrskurð um skifti að beiðni lánardrottins.

Pegar gjaldþrotaskifti eru byrjuð, getur lánardrottinn, sem gert **25** hefir kröfu um skiftin, eigi afturkallað þau. Hinsvegar getur skuldu-14. júní nautur, hafi hann einn gert kröfu um skiftin, afturkallað beiðni sína, ef hann gerir það sennilegt, áður en innköllun er útgefin, að hann geti staðið í skilum við lánardrottna sína, enda komi ekki fram mótmæli frá þeim, er gefið hafa sig fram með kröfur á búið. Skiftaráðandi fellir úrskurð um það, hvort afturköllun á beiðni skuldunauts skuli til greina tekin.

6. gr.

Skiftaráðandi skal tafarlaust auglýsa gjaldþrotaskiftin í Lög-
birtingablaðinu og gefa út áskorun (proclama) til lánardrottna, með
þeim kröfulýsingarfresti, sem til er tekinn í 2. gr. laga nr. 19 frá 4.
júní 1924.

Skylt er skiftaráðanda að auglýsa með sama hætti, ef gjald-
þrotaskifti falla niður, og einnig þegar þeim lýkur, sbr. 37. gr.

7. gr.

Pegar skiftaráðandi hefir úrskurðað gjaldþrotaskifti, skal þrota-
maður tafarlaust leiddur fyrir lögreglurétt og þar skýra frá ástæðunum
til gjaldþrotanna, gera grein fyrir tekjum sínum og gjöldum á síðast-
liðnum missirum og hvernig fénu hafi verið varið. Hafi þrotamaður verið
bókhaldsskyldur, skal hann og gera grein fyrir bókhaldi sínu og efna-
hagsreikningi, og virðist dómara vera ástæða til, skal hann láta sér-
fróða menn endurskoða bókhald ásamt eigna- og skuldaframtali þrota-
manns, svo fljótt sem verða má, á kostnað búsins.

Sé um félag eða firma að ræða, er gjaldþrota hefir orðið, skal
framkvæmdarstjóri þess, forráðamenn eða stjórnendur, svo og endur-
skoðendur reikninga þess, mæta fyrir lögreglurétti og gera grein fyrir
ástæðunum til gjaldþrotanna.

8. gr.

Dómara ber að rannsaka fyrir lögregluréttinum, að hætti al-
mennra lögreglumála, hvort þrotamaður hafi með framferði sínu gert
sig sekan um brot á lögum þessum, eða öðrum lagaákvæðum, sem sett
eru til verndar almennu lánstrausti.

Virðist dómara það koma í ljós við rannsóknina, að eigi sé ástæða
til þess að ætla, að þrotamaður eða aðrir hafi með sviksamlegum hætti
átt sök á gjaldþrotinu, og eigi að neinu leyti brotið sett lög og reglur í
sambandi við gjaldþrotin, skal dómara þó alltaf skylt að senda dóms-
málaráðuneytinu útskrift af prófum málsins, og ákveður það, hvort
frekari rannsókn skuli fram fara og hvort höfða skuli mál gegn ein-
hverjum út af gjaldþrotunum.

Ef dómara hins vegar finnst það bert af lögregluréttarrannsókn-

25 inni, að þrotamaður eða einhver annar hafi gerst sekur um sviksamlegt
 14. júní atferli í sambandi við gjaldprotin, með því t. d. að skjóta undan einhverju af eignum búsin, eða með ráðstöfunum til þess að firra búið einhverjum munum þess eða réttindum, eða á einhvern annan hátt brotið gildandi lagaákvæði til verndar almennu lánstrausti, svo sem með því að halda ekki lögboðnar verzlunarbækur eða hafa bókhald þeirra í ólagi, gera vísvitandi rangt upp efnahag sinn, taka vörur að láni án þess að ætla sér að greiða þær, sóa fé sínu með eyðslusömum lífnaði, eða á annan hátt brotið gildandi refsíákvæði, þá skal dómari, án þess hann þurfi að leita til domsmálaráðuneytisins, að undangenginni frekari rannsókn, ef ástæða þykir til, höfða mál til refsingar gegn þrotamanni, stjórn eða framkvæmdarstjóra gjaldþrota félags eða firma, eða öðrum þeim, er ætla megi að eigi sök á afbrotunum.

Reynist þrotamaður eða stjórnendur gjaldþrota fyrirtækis sannir að sökum um sviksamlegt atferli í sambandi við gjaldþrotið, skal dæma þá til þess að hafa fyrirgert rétti til þess að reka eða stjórna verzlun eða atvinnufyrirtæki um tiltekið árabíll, þó ekki skemur en 5 ár, og æfilangt ef miklar sakir eru.

9. gr.

Dómari getur úrskurðað, að þrotamaður eða forráðamenn gjaldþrota fyrirtækis séu settir í einfalt fangelsi, ef þeir gera ekki grein fyrir eignum og skuldum búsin, án þess að hafa gildar ástæður fyrir sig að bera, eða ef þeir þrjókast við að láta í té upplýsingar við uppskrift á eignum búsin eða gefa skýrslur um ástæður og hag búsin, svo og ef þeir reyna að fara úr lögsagnarumdæminu án leyfis dómara. Lengd fangelsistímans skal hverju sinni ákveðin af dómara, eftir því sem honum virðast ástæður til, þó eigi lengur en 6 mánuðir.

10. gr.

Heimilt er skiftaráðanda, með samþykki skiftafundar, að veita þrotamanni ókeypis afnot húsgagna, húsnæðis, jarðnæðis, búsmuna og búsmala, ef ætla má, að þrotamanni eða fjölskyldu hans sé örðugt án þess að vera í bili. Einnig má veita þrotamanni styrk af fé búsin, sér og sínum til framfæris, ef ætla má, að yfir honum vofi neyð. Styrk og afnot búsmuna má ekki lengur veita en eitt ár, nema allir lánardrotnar verði á það sáttir, en þó aldrei eftir að skiftum búsin er lokið.

11. gr.

Þegar gjaldþrot byrja, skal þrotamaður tafarlaust sviftur umráðum yfir öllu því, er talið verður til eigna hans, svo og því, sem hann eignast meðan á skiftunum stendur, og skal eignum hans varið til þess að fullnægja öllum þeim löglegum kröfum, er voru á hendur þrota-

manni, er skifti byrjuðu, svo og til greiðslu kostnaðar þess, er af skiftunum leiðir. Undanþegin eru þó gjaldþroti þau verðmæti eða munir, er ekki má gera fjárnám í samkvæmt fyrirætlum einstakra manna, lagaákvæða eða annara sérstakra heimilda og undantekninga laga þessara. 25
14. júní

12. gr.

Eftir að gjaldþrotaskifti byrja, getur enginn öðlzt rétt á hendur búinu með samningum við þrotamann, né loszt undan skyldum, er á honum hvíla gagnvart því. Undantekning er þó, ef samið er við þrotamann áður en viðskiftin eru auglýst, enda hafi þá viðsemjanda verið ókunnugt um, að skiftin voru byrjuð.

13. gr.

Tæmist þrotamanni arfur meðan á skiftum stendur, rennur arfurinn til þrotabúsins. Sama er um dánargjafir og aðrar gjafir, er þrotamanni hlotnast á því tímabili. Ákvæði þessi koma þó því aðeins til framkvæmda, að lögmætar ákvarðanir arfleifanda eða gefanda séu því ekki til fyrirstöðu.

14. gr.

Ef gjaldþrotabúi berast peningar, vörur, farmskrár, víxlar eða annað þess háttar, sem sent hefir verið þrotamanni til þess að hann greiddi andvirði fyrir, þá getur búið orðið eigandi að slíkum munum, þótt þeir hefðu ekki verið orðnir eign þrotamanns áður, ef búið greiðir andvirðið á réttum gjalddaga.

15. gr.

Það, sem þrotamaður vinnur sér inn meðan á skiftum búsins stendur, rennur ekki til búsins.

16. gr.

Allar lögmætar kröfur, er lánardrottinn hafa á hendur þrotamanni, sem fullnægja á með eignum búsins, verður að meta til peningaverðs, og sé miðað við, hvað miklu það varði lánardrottina að fá kröfurnar greiddar.

Allar kröfur á hendur þrotamanni, sem búinu ber að greiða, eru í gjalddaga fallnar, þegar skifti byrja, og getur búið greitt þær þegar í stað, án tillits til gjalddaga þess, sem þrotamaður kann að hafa samið um.

17. gr.

Hver sá, er skuldar þrotabúi, getur dregið frá það, er hann á hjá því, hvernig sem skuld og gagnkröfu er varið, en þó því aðeins, að lánardrottinn sjálfur, eða sá, er hann hefir erft skuldakröfuna eftir,

25 hafi fengið hana áður en skiftin byrjuðu, enda hafi lánardrottinn þá eigi
 14. júní verið kunnugt um, að þrotamaður átti ekki fyrir skuldum, né lánardrottinn fengið framsal kröfunnar með það fyrir augum að skuldjafna kröfu væntanlegs þrotabús við kröfu þess á hendur sér. Skiftaráðandi skal gera gangskör að því að upplýsa og staðreyna, hvernig krafa sú er tilkomin, er lánardrottinn vill skuldjafna við kröfu búsins á hendur sér, og gæta þess sem auðið er, að til skuldjafnaðar geti ekki komið, ef lánardrottinn hefir fengið gagnkröfu sína með þeim hætti, er að traman greinir, og getur skiftaráðandi látið kröfuhafa staðfesta framburð sinn með eiði, ef honum virðist ástæða til.

Eigi má framselja skuldabréf búsins, áður en liðinn sé innköllunarfrestur, né heldur síðar, ef mótkröfu er lýst á þann hátt, að fyrirgert sé með því gagnkröfurétti.

18. gr.

Hafi þrotamaður tekið fasteign á leigu, kemur búið í hans stað frá því að gjaldþrotaskifti hefjast, nema öðruvísi hafi verið um samið. En búið og leigusali geta sagt upp leigumálanum með venjulegum uppsagnarfresti, miðað við fardaga eða flutningsdag, þó samið hafi verið um lengri leigutíma eða lengri uppsagnarfrestur tilskilinn. En bæta verður þá sá, er leigumálanum segir upp, halla þann, sem gagnaðili kann að bíða af því, að leigumálanum var ekki haldið áfram.

19. gr.

Hafi þrotamaður á síðustu 6 mánuðum áður en hann varð gjaldþrota greitt skuld, hvort sem hún var fallin í gjalddaga eða eigi, með því að láta af hendi við lánardrottinn fasteign, skip eða aðra þá muni, er telja verður óvanalegan gjaldeyri, eftir öllum ástæðum, eða hefir greitt skuld, er eigi var fallin í gjalddaga, þó með vanalegum gjaldeyri sé greitt, þá getur búið riftað greiðslunni og krafizt þess, að lánardrottinn skili aftur því, sem hann hefir fengið, eða andvirði þess.

20. gr.

Veðskuldbindingar þær, er þrotamaður hefir gengizt undir á tímabili því, er ræðir um í 19. gr., til tryggingar kröfum á hendur honum, sem ekki eru stofnaðar á sama tíma, eru ógildar að því er búið snertir.

21. gr.

Ákvæði 19. og 20. gr. eiga þó ekki við, ef þrotamaður sannar, að hann hafi átt fyrir skuldum, þegar greiðslan eða veðsetningin fór fram. Það sama gildir og, ef sá, er þrotamaður hefir skift við, færir fram sönnur fyrir því, að hann hafi haft fulla ástæðu til að ætla, að þrotamaður ætti fyrir skuldum, þegar svo stendur á, er í áðurnefndum greinum segir.

22. gr.

25

Hafi farið fram fjárnám til sölu við uppboð eða löggeymslu, eftir 14. júní ir sætt um greiðslu skuldar, er þrotamaður hefir gengið að, á tímabili því sem um er að ræða í 19. gr., eða eftir dómi í máli, er höfðað hefir verið á sama tímabili, þá falla í burtu sérréttindi þau í búinu, er af fjárnáminu eða löggeymslunni leiðir, nema því aðeins, að sannað verði, að þrotamaður hafi enn átt fyrir skuldum, þegar sættin var gerð eða mál höfðað, eða ef lánardrottinn sannar, að hann hafi haft fulla ástæðu til þess að ætla, að þrotamaður ætti þá fyrir skuldum.

23. gr.

Hafi þrotamaður á undan gjaldþroti sínu og þegar hann hlaut að sjá, að það mundi bráðlega að höndum bera, ívilnað sumum lánardrottnum sínum, hinum til tjóns, þannig að saknæmt sé, þá getur búið krafist þess, að greiðslunni eða ráðstöfuninni sé rift og að lánardrottinn skili aftur því, er hann hefir þannig fengið, eða andvirði þess, séu líkur til þess, að lánardrottinn hafi verið kunnugt um ástæður þrotamanns, þegar greiðslan eða ráðstöfunin fór fram.

24. gr.

Þegar einhverjum ber að skila búinu því, er hann hefir tekið við, eða verði þess, eftir ákvæðum næstu greina hér á undan, á hann rétt á því, að honum sé greitt aftur það, er hann hefir látið af hendi við þrotamann, umfram það, er hann fékk greiðslu fyrir. Og þegar greiðslu er skilað aftur, er afstaða hans til búsins að þessu leyti sú sama og ef engin greiðsla hefði fram farið.

Sé eindagaður víxill greiddur með vanalegum gjaldeyri, er ekki unnt að krefjast þess, að sá skili aftur greiðslunni, sem hafði haft rétt til þess að krefjast greiðslu á víxlinum hjá öðrum, ef bú skuldunauts yrði tekið til gjaldþrotaskifta, en hafi misst þennan rétt við greiðsluna. Hinsvegar má krefjast upphæðar þeirrar, er víxillinn var greiddur með, af þeim, sem að lokum hefði haft hag af greiðslunni, ef hann hefði ekki áður verið greiddur, enda hafi honum, þegar hann gaf út eða framseldi víxilinn, verið kunnugt um, að svo var ástatt fyrir skuldunaut eins og segir í 25. gr.

25. gr.

Hver sá, er á hinu síðasta ári áður en gjaldþrotaskiftin byrjuðu, er þrotamaður átti þá ekki fyrir skuldum, hefir þegið af honum gjöf, er skyldur að skila gjöfinni aftur eða andvirði hennar, ef ástæða er til þess að ætla, að gjafþega hafi þá verið kunnugt um, að þrotamaður átti þá ekki nægilegt fé fyrir skuldum. Ef það hefir bakað gjafþega fjárútlát að taka á móti gjöfinni, ber búinu að greiða það að fullu. Hið sama gildir

- 25 þótt ráðstöfun þrotamanns líti út sem sala, makaskifti, leigumáli eða
14. júní annar slíkur viðskiftagerningur, ef ætla má af öllum atvikum, að ráðstöfunin hafi í raun og veru verið gjöf.

26. gr.

Hafi þrotamaður á síðustu tveim árunum áður en gjaldþrotaskiftin byrjuðu verið meiru fé en svo, að samsvari efnahag hans, til þess að kaup lífeyri eða lífsábyrgð eða þesskonar tekjur handa sér, konu sinni eða lögerfingjum, eða til þess að gefa öðrum, þá getur búið hagnýtt sér þann rétt, er þrotamaður hefir sjálfur, til þess að slíta samningnum og krefjast endurgreiðslu, ef búinu bætast tekjur við það.

27. gr.

Allar afhendingar, hvort sem eru gjafir, kaup eða önnur afsöl á milli hjóna, þar með talinn kaupmáli, svo og aðrir slíkir löggerningar á milli foreldra og barna, tengdforeldra og tengdabarna, arfleifanda og erfingja, skulu ógildir vera, ef þær hafa farið fram eftir að þrotamaður átti ekki nægilegt fé fyrir skuldum, geri einhver lánardrottinn í búi þrotamanns kröfu um ógildingu. Sönnunarbyrði þess, að þrotamaður hafi átt nægilegt fé fyrir skuldum, þegar löggerningar þessir fóru fram, hvílir á þrotamanni.

Hafi þrotamaður gert kaupmála tveim árum eða skemmri tíma fyrir gjaldþrot sín, er hann ógildur, þótt þrotamaður hafi þá átt nægilegt fé fyrir skuldum.

Þó skal kaupmáli halda gildi, þótt skemmri tími sé liðinn en 2 ár, ef hann er gerður fyrir giftingu, enda hafi eign sú, sem kaupmáli er gerður um, áður verið í eigu þess hjóna, sem séreign öðlast samkvæmt kaupmálanum.

Hafi þrotamaður afsalað sér arfi, er hann átti í vændum, á árinu næsta áður en hann varð gjaldþrota, er það afsal ógilt gagnvart þrotabúinu, nema þrotamaður sanni, að hann hafi þá átt nægilegt fé fyrir skuldum.

28. gr.

Hafi sá, er haft hefir viðskifti þau við þrotamann, er ræðir um í 19.—27. gr. afhent öðrum hluti þá eða réttindi, er hann hefir fengið, hefir búið þá einnig gagnvart þeim rétt á að krefjast munanna eða réttindanna, eða andvirðis þeirra, ef ætla má, að þeim hafi verið kunnugt um, að tilgangurinn með framsalinu væri sá, að hindra búið í því að njóta réttar síns.

29. gr.

Hafi þrotamaður á mánuðinum næsta áður en bú hans var tekið til gjaldþrotaskifta keypt vörur eða muni, sem hann hefir ekki greitt,

og vörurnar eða munirnir eru óskertir í vörzlum hans, þegar skiftin 25 byrja, getur sá, er selt hefir vörurnar eða munina, krafizt þeirra úr 14. júní búinu aftur, nema líklegt pyki, að honum hafi verið kunnugt, þegar hann gerði kaupin við þrotamann, að hann ætti ekki lengur fyrir skuldum og að gjaldþrot væru yfirvofandi.

Geri lánardrottinn slíka kröfu á hendur búinu, skal skiftaráðandi láta hann leggja fram sannanir fyrir kröfu sinni, og kveða síðan upp rökstuddan úrskurð um það, hvort krafan verði tekin til greina eða ekki. Þeim úrskurði má áfrýja með venjulegum hætti.

30. gr.

Mál þau, sem höfðuð eru til þess að rifta ráðstöfunum samkvæmt 19.—28. gr., skal sá fara með fyrir hönd lánardrottna, sem til þess verður kjörinn á skiftafundi. Með mál þessi skal fara sem gestaréttarmál, og er varnarþing málsins heimili þrotamanns. Mál skal höfða tafarlaust, þegar skiftafundur hefir tekið ákvörðun um það, og reka með hæfilegum hraða, svo það tefji ekki fyrir skiftum búsins.

31. gr.

Hver lánardrottinn getur heimtað gjaldþrotaskifti eftir ákvæðum laga þessara í dánarbúum, sem eigi hrökkva fyrir skuldum, sbr. 81. gr. skiftalaganna frá 12. apríl 1878. Þegar skiftaráðandi skiftir búi milli hjóna, sem bæði eru á lífi, eða búi milli þess hjóna, er eftir lifir og ábyrgist skuldir búsins, og erfingja hins látna, getur einnig hver lánardrottinn krafizt gjaldþrotaskifta á búinu, ef svo er ástatt fyrir því hjóna, er í hlut á, að krefja megi gjaldþrotaskifti á búi þess eftir lögum þessum. Í búum þeim, er ræðir um í þessari grein, skal reikna fresti þá, er getur um í 19., 20., 22., 25. og 26. gr., frá þeim tíma, að búið var tekið til skiftameðferðar.

32. gr.

Skiftaráðanda skal skylt, þar sem því verður við komið og máli skiftir, að ávaxta í banka eða sparisjóði fé gjaldþrotabúa og annara þeirra búa, sem undir opinberum skiftum eru, þannig að lánardrotnar eða erfingjar njóti vaxta af inneign búanna. Skal skiftaráðandi að jafnaði hafa sérstaka sparisjóðsbók fyrir hvert bú, er hann hefir undir skiftum, og leggja þar inn jafnóðum það fé, er búunum berst.

33. gr.

Komi það í ljós meðan á gjaldþrotaskiftum stendur, að búið hrökkvi eigi fyrir kostnaði við skiftin, skal þegar lúka skiftum, enda ber sá, er gjaldþrotanna hefir krafizt, ábyrgð á greiðslu þess kostnaðar, er ekki fæst greiddur af eigum búsins. Þó getur lánardrottinn sá, er

- 25** krafizt hefir gjaldprotaskifta og er í vafa um ástand búsins, komist hjá 14. júní frekari ábyrgð, ef hann lýsir yfir því og lætur bóka í skiftabók, að hann álíti, að búið hrökkvi ekki fyrir kostnaði við framhald skiftanna, og að þann kostnað vilji hann ekki greiða, er framhald skiftanna hefir í för með sér, og getur hann þá krafizt þess, að skiftunum skuli þegar lokið.

34. gr.

Að liðnum innköllunarfresti til lánardrottna, má hvenær sem vill afhenda protamanni bú hans í hendur til frjálsra umráða, ef hann sýnir skiftaráðanda skriflegt samþykki til þess frá öllum þeim lánardrottnum, sem hafa gefið sig fram með kröfum á búið. Sönnun fyrir því, að skuld sé greidd að fullu, sem lýst hefir verið í protabúið, er jafngild samþykki hlutaðeigandi lánardrottins.

35. gr.

Þegar öðruvísi er ástatt, lýkur gjaldprotaskiftum með úthlutun skiftaráðanda til lánardrottna.

36. gr.

Skyld er skiftaráðanda að lúka skiftum á gjaldprotabúum og öðrum búum, sem undir opinberum skiftum eru, svo fljótt sem verða má, en þó aldrei síðar en 18 mánuðum eftir síðustu birtingu innköllunar, nema lögmætur skiftafundur samþykki, að skifti dragist lengur.

37. gr.

Þegar úthlutunargerð gjaldprotabús hefir verið samþykkt á skiftafundi og skiftum búsins að öðru leyti lokið, skal skiftaráðandi auglýsa í Lögbirtingablaðinu, að skiftum búsins sé lokið, hvenær þau hafi byrjað, hve háa hundraðstölu af kröfum sínum lánardrottnar hafi fengið úr búinu, og hversu háar upphæðir það eru, er lánardrottnar hafa ekki fengið greiddar.

Á sama hátt og eftir sömu reglum skal auglýsa nauðasamninga, sem gerðir eru samkvæmt lögum nr. 19, 4. júní 1924.

Ef bankar, sparisjóðir og opinberar lánstofnanir veita skuldunautum sínum eftirgjafir á skuldum þeirra að einhverju eða öllu leyti, skulu þessar lánstofnanir skyldar að auglýsa eftirgjafirnar í Lögbirtingablaðinu, eftir sömu reglu sem um getur í fyrstu málsgrein þessarar greinar.

Dómsmálaráðuneytið semur reglugjörð til leiðbeiningar skiftaráðendum um efni og form þessara auglýsinga. Auglýsingakostnaður greiðist af almannafé.

38. gr.

25

Protamaður ber ábyrgð á þeim hluta skulda sinna, er ekki fást 14. júní greiddar við gjaldprotaskiftin, 10 ár eftir að skiftum lýkur.

39. gr.

Brot gegn ákvæðum 5. málsgreinar 1. gr. varða sektum eða fangelsi.

Ef skiftaráðandi brýtur í bága við ákvæði 32. og 36. gr. laga þessara, varðar það hann sektum, eða embættismissi, ef miklar sakir eru.

40. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1929, og skal beita þeim við þau gjaldprotaskifti og önnur skifti, að svo miklu leyti sem lögin snerta þau, við þau bú, sem tekin eru til opinberra skifta eftir að lög þessi öðlast gildi. Þau bú, sem tekin eru til skifta fyrir gildistöku laga þessara, hlíta ákvæðum eldri laga. Þó skal beita ákvæðum 36. og 37. gr. laga þessara við þau bú, sem eru undir skiftum, þegar lög þessi öðlast gildi. Skylt skal og að lúka skiftum á öllum þeim búum, sem undir opinberum skiftum standa, þegar lög þessi öðlast gildi, eigi síðar en 18 mánuðum eftir gildistöku laga þessara, með undantekningu þeirri, er getur um í niðurlagi 36. gr.

41. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög nr. 7, frá 13. apríl 1894, um ýmisleg atriði, er snerta gjaldprotaskifti, 8. gr. laga 4. nóv. 1887, um veð, og öll önnur lagaákvæði, er brjóta í bág við lög þessi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 14. júní 1929.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Jónas Jónsson.